

**YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARINDA İKİLİ ÖĞRETİM YAPILMASI,
2547 SAYILI YÜKSEKÖĞRETİM KANUNUNUN BAZI MADDELERİNİN
DEĞİŞTİRİLMESİ VE BU KANUNA BİR EK MADDE EKLENMESİ
HAKKINDA KANUN**

Kanun Numarası : 3843
Kabul Tarihi : 19/11/1992
Yayımlandığı Resmî Gazete : Tarih : 27/11/1992 Sayı : 21418
Yayımlandığı Düstur : Tertip : 5 Cilt : 32

Amaç

Madde 1 – Bu Kanunun amacı, Yükseköğretim kurumlarında yapılacak ikili öğretimde ikinci öğretimle ilgili hususları düzenlemektir.

Kapsam

Madde 2 – Bu Kanun, yükseköğretim kurumlarında yapılacak ikinci öğretime özgü faaliyet ve esasları kapsar.

Tanımlar

Madde 3 – Bu Kanunda geçen;

- a) İkili Öğretim: Yükseköğretim kurumlarında önlisans, lisans ve lisansüstü düzeyde yapılan normal örgün öğretim ve ikinci örgün öğretimi,
 - b) İkinci Öğretim: Yükseköğretim kurumlarında normal örgün öğretimin bitimini takiben yapılan örgün öğretimi,
 - c) İkinci Lisansüstü Öğretim: Normal lisansüstü öğretimin bitimini takiben veya yaz aylarında yapılan lisansüstü öğretimi,
 - d) Öğrenim Ücreti: İkinci öğretimde öğrencilerin eğitim-öğretimin karşılığı olarak ödeyecekleri ücreti,
 - e) Ders Ücreti: İkinci öğretimde öğretim elemanlarına her ders için ödenecek ücreti,
 - f) Fazla Çalışma Ücreti: İkinci öğretimde görev yapan öğretim elemanları ile idari personele, yasal çalışma saatleri dışında yapacakları fazla çalışmanın karşılığı olarak ödenecek ücreti,
- İfade eder.

Karar Verme

Madde 4 – Yükseköğretim kurumlarının hangi programlarında ikinci öğretim yapılacağına her yıl en geç Şubat ayında ilgili üniversite veya yüksek teknoloji enstitüsü senatosunun önerisi üzerine Yükseköğretim Kurulunca karar verilir. Kararda bu programlara alınacak öğrenci sayıları da belirlenir.

İkinci öğretimin yapılmasına karar verilen yükseköğretim programlarına, öğrenci seçme ve yerleştirme birinci ve ikinci basamak sınavlarında alınan puanlara göre öğrenci yerleştirilir.

Öğretim

Madde 5 – İkinci öğretim; öğretim süreleri, önlisans ve lisans düzeyinde sürdürülecek öğretimin esasları, devam, ara sınav sayısı, bunların başarı notuna katkısı, uygulama ve bütünleme şartları ve eğitim-öğretimle ilgili diğer konularda normal örgün öğretimden hiçbir farklılık taşımaz.

İkinci öğretim uygulanan yükseköğretim kurumlarında gerektiğinde hafta tatilinde de eğitim-öğretim yapılabilir.

Yatay Geçiş

Madde 6 – İkinci öğretimde öğrenim gören öğrenciler, ikinci öğretim programlarından normal örgün öğretim programlarına yatay geçiş yapamazlar. Ancak bu Kanunun 7 nci maddesinin birinci fıkrasının son cümlesindeki şartları yerine getiren öğrenciler normal örgün öğretim programlarına yatay geçiş yapabilirler. Normal örgün öğretimden ikinci öğretime yatay geçiş yapılabilir.

Bu yatay geçişler de örgün öğretimde uygulanan mevzuat hükümlerine tabidir.
(Mülga cümle: 19/11/2014-6569/39 md.)

Öğrenim Ücreti

Madde 7 – İkinci öğretim isteğe bağlı ve paralıdır. Paralı öğretime kabul edilecek öğrencilerin ödeyecekleri öğrenim ücretleri, öğrenim dallarının niteliklerine, Yükseköğretim kurumlarının özelliklerine ve sürelerine göre öğrenci maliyetleri de dikkate alınarak Cumhurbaşkanınca tespit edilir. Ancak, alınacak ücretler normal örgün öğretim için belirlenen cari hizmet maliyetlerinin yarısından az olamaz. Hazırlık sınıfı hariç, buldukları sınıfın bütün derslerini vermek ve ilk yüzde on'a girmek suretiyle bir üst sınıfa geçmiş olan öğrenciler, üst sınıfta o yıl için, normal örgün öğretim öğrencilerinin ödeyecekleri öğrenci katkı payı kadar miktarı, öğrenim ücreti olarak öderler.¹²

Öğrenim ücretleri, peşin olarak ya da biri kayıt veya kayıt yenileme sırasında, diğeri Şubat ayında olmak üzere iki eşit taksitte üniversite veya yüksek teknoloji enstitüsü adına milli bankalardan birinde açılacak hesaba yatırılır.

¹ Bu fıkrafta söz edilen öğrenim ücreti, 12/8/1997 tarih ve 23078 sayılı R.G.'de yayımlanan 5/8/1997 tarih ve (3)97/9743 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yeniden tespit edilmiştir. Ayrıca, 21/5/1997 tarih ve 22995 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 18/3/1997 tarih ve 97/9293 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile söz konusu esaslara bazı yüksekokullar eklenmiştir.

² 2/7/2018 tarihli ve 700 sayılı KHK'nin 117 nci maddesiyle, bu fıkrafta yer alan "Yükseköğretim Kurulunun görüşü ve Milli Eğitim Bakanlığının önerisi üzerine Bakanlar Kurulunca" ibaresi "Cumhurbaşkanınca" şeklinde değiştirilmiştir.

Bu miktarlar rektörlükçe en geç ilgili ayın sonuna kadar Bütçe Dairesi Başkanlığı hesabına bir yandan gelir, diğer yandan özel ödenek kaydolunmak üzere aktarılır. Yatırılan bu miktarlar Maliye ve Gümrük Bakanlığınca özel ödenek kaydedilir. Kaydolunan ödenekler ikinci öğretime ilişkin giderlerin yanı sıra bu öğretimin yapıldığı birimlere öncelik verilmek suretiyle, o üniversitenin veya yüksek teknoloji enstitüsünün giderlerinde kullanılır. Kullanım ve harcamaya ilişkin esas ve usuller Maliye ve Gümrük Bakanlığının görüşü alınarak Yükseköğretim Kurulunca belirlenir.

Bu ödeneklerin harcanmayan kısmı, ertesi yılın bütçesine devren gelir ve ödenek kaydolunur.

Öğrenim ücretlerinin birinci taksidini ödemeyenlerin kayıtları yapılmaz ve yenilenmez. İkinci taksitlerini ödemeyen öğrencilere ise bir aylık ek süre tanınır, bu süre içerisinde de öğrenim ücretini kanuni faiziyle birlikte ödemeyen öğrencinin yükseköğretim kurumu ile ilişkisi kesilir.

Öğrenim ücreti Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumunca kredi olarak verilmez.

Öğrencilik Hakları

Madde 8 – İkinci öğretim öğrencileri normal örgün öğretim öğrencilerinin her türlü haklarından yararlanırlar. Ancak, bu öğrencilere Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu tarafından verilecek kredinin esas ve şartları Milli Eğitim Bakanlığınca çıkarılacak bir yönetmelikle tespit edilir.

Öğretim Elemanlarının Görevlendirilmesi

Madde 9 – Kendi kurumlarında yapılmakta olan normal örgün öğretimde zorunlu ders yükünün en az yarısını doldurmuş olanlara öncelik verilmek üzere ikinci öğretimde hangi öğretim elemanlarının görevlendirileceğine, bölüm kurulunun görüşü dikkate alınarak, ilgili yükseköğretim kurumunun yönetim kurulu karar verir.

Ders Ücreti

Madde 10 – Normal örgün öğretimde zorunlu ders yükünü doldurmuş olan öğretim elemanlarına ikinci öğretimde verdikleri her ders için; dolduramamış olan öğretim elemanlarına bu yükün doldurulmasından sonra verdikleri her ders için, 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanununun 11 inci maddesinde öngörülen hükümler çerçevesinde ek ders ücreti ile ara sınav, yarıyıl ve yıl sonu sınavları için ödenecek ücretlerin üç katını aşmayacak şekilde ikinci öğretim programları esas alınarak, Cumhurbaşkanınca belirlenecek ders ücreti ödenir.³

³ 2/7/2018 tarihli ve 700 sayılı KHK'nin 117 nci maddesiyle, bu maddenin birinci fıkrasında yer alan "Yükseköğretim Kurulunun görüşü, Milli Eğitim Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca" ibaresi "Cumhurbaşkanınca" şeklinde değiştirilmiştir.

Akademik Yönetici ve İdari Personelin Görevlendirilmesi

Madde 11 – İkinci öğretim yapılan yükseköğretim kurumlarında görevli akademik yöneticiler ve öğretim elemanları ile idari personelden isteğe bağlı olarak kimlerin, bu öğretim süresince çalışma saati bitiminden sonra fazla çalışma yapacaklarına, ilgili yükseköğretim kurumunun yönetim kurulunun görüşünü alarak kurumun yöneticisi karar verir.

Fazla Çalışma Ücreti

Madde 12 – (Değişik: 21/5/2013-6486/10 md.)

Yükseköğretim kurumlarının ikinci öğretim yapan birimlerinde görevli öğretim elemanları ile idari personele yasal çalışma saati bitiminden sonra fiilen yaptıkları fazla çalışma süreleri için saat ücreti ödenir. Yapılacak fazla çalışmanın aylık saati ile ödenecek ücretin miktarı, (...) ⁴ her yıl bütçe kanunu ile belirlenen saat başı fazla çalışma ücretinin üç katını aşmayacak şekilde Cumhurbaşkanı tarafından belirlenir. ⁴

Ancak, öğretim elemanlarına aynı süre için ek ders ücreti ile birlikte fazla çalışma ücreti ödenmez.

Öğretim elemanlarına ödenecek ek ders ve sınav ücretleri ile personele ödenecek fazla çalışma ücretlerinin toplamı, toplanan ikinci öğretim ücretlerinin %70'ini aşamaz.

Ödenek

Madde 13 – Yükseköğretim Kurulunca ikinci öğretim yapılmasına karar verilen öğretim programlarının bağlı olduğu yükseköğretim kurumunun bütçesine ikinci öğretim giderlerini karşılamak üzere yeterli ödenek konulur.

Lisansüstü Öğretim

Madde 14 – Üniversiteler ve yüksek teknoloji enstitüleri bünyelerindeki enstitülerde ikinci lisansüstü öğretim yapılmasına, ilgili enstitü yönetim kurulunun ve senatonun önerisi üzerine Yükseköğretim Kurulunca karar verilir. Bu öğretim isteğe bağlı ve paralıdır.

(Değişik cümle:15/4/2020-7243/29 md.) İkinci lisansüstü öğretime kabul edilecek öğrencilerin ödeyecekleri öğrenim ücretini, maliyetleri dikkate alarak Yükseköğretim Kurulunca belirlenecek üst limiti aşmamak şartıyla ilgili üniversite veya yüksek teknoloji enstitüsü yönetim kurulu tespit eder. Öğrenim ücreti 7 nci madde uyarınca açılan hesaba iki eşit taksit halinde ödenir.

İkinci lisansüstü öğretimde görevlendirmeler ve ders ücreti bu Kanun hükümlerine, diğer hususlar normal lisansüstü öğretimle ilgili mevzuat hükümlerine tabidir.

Hüküm Bulunmayan Haller

Madde 15 – Bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde 2547 sayılı Yükseköğretim

⁴ 2/7/2018 tarihli ve 700 sayılı KHK'nin 117 nci maddesiyle, bu maddenin birinci fıkrasında yer alan "Yükseköğretim Kurulunun görüşü, Millî Eğitim Bakanlığının teklifi üzerine" ibaresi madde metninden çıkarılmış ve "Bakanlar Kurulu" ibaresi "Cumhurbaşkanı" şeklinde değiştirilmiştir.

Kanunu, 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanunu ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu hükümleri uygulanır.

Madde 16 – (4/11/1981 tarih ve 2547sayılı Kanunun 46 ıncı maddesinin değiştirilmesi ile ilgili olup, yerine işlenmiştir.)

Madde 17 – (4/11/1981 tarih ve 2547 sayılı Kanunun ek 18 inci maddesinin değiştirilmesi ile ilgili olup, yerine işlenmiştir.)

Madde 18 – (4/11/1981 tarih ve 2547 sayılı Kanuna Ek 22 inci madde eklenmesi ile ilgili olup, yerine işlenmiştir.)

Geçici Madde 1 – 1992 - 1993 eğitim-öğretim yılında yükseköğretim kurumlarının hangi programlarında ikinci öğretimin yapılacağı ve bu programlara alınacak öğrenci sayısı, bu Kanunun yayımını izleyen bir hafta içinde üniversite senatolarının önerisi üzerine Yükseköğretim Kurulunca tespit edilir.

1992 - 1993 eğitim - öğretim yılında yapılacak ikinci öğretimin ücretleri bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren bir hafta içinde Bakanlar Kurulunca tespit edilir.

1992 - 1993 eğitim - öğretim yılında ikinci öğretim yapılacak programlar, bu programlara alınacak öğrenci sayıları, öğrenim ücretleri ve başvuru şartları Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezince hazırlanacak bir kılavuzda belirtilir ve başvuran öğrenciler, 1992 öğrenci seçme ve yerleştirme birinci ve ikinci basamak sınavlarında almış oldukları puanlara göre yeniden tercih edecekleri programlara yerleştirilir.

1992 - 1993 eğitim - öğretim yılı için ikinci öğretim en geç, bu Kanunun yayımı tarihini izleyen ayın sonunda başlar.

1992 - 1993 eğitim - öğretim yılı ikinci öğretiminin başladığı tarihten 31.12.1992 tarihine kadar ihtiyaç duyulan ödenek, Maliye ve Gümrük Bakanlığınca yedek ödenekten karşılanır.

1992 öğrenci seçme ve yerleştirme sınavlarında almış oldukları puanlara veya özel yetenek sınavı sonuçlarına göre bir yükseköğretim kurumuna kayıt hakkı kazanmış bulunanlar (Açıköğretim hariç), 1992 - 1993 eğitim - öğretim yılında ikinci öğretime başvuramazlar.

Geçici Madde 2 – Ekli listede gösterilen kadrolar ihdas edilerek 190 sayılı Genel Kadro ve USulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye eklenmiştir.

Yürürlük :

Madde 19 – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 20 – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

İHDAS EDİLEN KADROLAR
(V) SAYILI CETVEL

Sınıfı	Unvanı	Derecesi	Adedi
GİH	Memur	9	5 000

Bu cetvelde yer alan kadrolar gerektiğinde Cumhurbaşkanlığı Kararı ile sınıf, unvan ve derece değişikliği yapılmak suretiyle, ikili öğretim yapılmasına karar verilen yükseköğretim kurumlarına ihtiyaçları dahilinde tahsis edilebilir. Bu şekilde tahsis edilecek kadroların kullanımında uyulacak usul ve esaslar Cumhurbaşkanlığı Kararı ile tesbit edilir.⁵

3843 SAYILI KANUNA EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN MEVZUATIN VEYA
ANAYASA MAHKEMESİ TARAFINDAN İPTAL EDİLEN HÜKÜMLERİN
YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHİNİ GÖSTERİR LİSTE

Değiştiren Kanunun/ KHK'nin/İptal Eden Anayasa Mahkemesi Kararının Numarası	3843 Sayılı Kanunun Değişen veya İptal Edilen Maddeleri	Yürürlüğe Giriş Tarihi
5234	12	1/1/2005
KHK/666	12	31/12/2011 tarihinden geçerli olmak üzere 2/11/2011
6486	12	29/5/2013
6569	6	26/11/2014
KHK/700	7,10,12, (V) sayılı Cetvel	24/6/2018 tarihinde birlikte yapılan Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Cumhurbaşkanlığı seçimleri sonucunda Cumhurbaşkanının andiçerek göreve başladığı tarihte (9/7/2018)
7243	14	17/4/2020

⁵ 2/7/2018 tarihli ve 700 sayılı KHK'nin 117 nci maddesiyle, (V) sayılı Cetvelde yer alan "Yükseköğretim Kurulunun teklifi ve Maliye ve Gümrük Bakanlığı ile Devlet Personel Başkanlığının görüşleri üzerine Bakanlar Kurulu" ibaresi "Cumhurbaşkanı" şeklinde ve "Bakanlar Kurulu" ibaresi "Cumhurbaşkanı" şeklinde değiştirilmiştir.